НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМЕНІ М.Г. ХОЛОДОГО НАН УКРАЇНИ

«Затверджую»
Директор Інституту ботаніки
ім. М.Г. Холодного
чл.-кор. НАН України
_____ Олександр ХОДОСОВЦЕВ
наказ № 33н від «30» вересня 2026 р.

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Освітня програма **Біологія**
третього (освітньо-наукового) рівня
Спеціальність **Е Природничі науки, математика та статистика**
Галузь знань **Е1 Біологія та біохімія**

«Схвалено»
Вченою радою
Інституту ботаніки
ім. М.Г. Холодного НАН України
протокол № 15
від 29 вересня 2026 р.

Київ – 2026

Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Міжнародна наукова комунікація та грантова діяльність
Тип курсу	Варіативна компонента
Адреса викладання курсу	м. Київ, Терещенківська 2а, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	4
Викладач	Галина Шевченко, доктор біологічних наук http://orcid.org/0000 0001 5826 025X
Посилання на сайт	
Контактний телефон, мессенджер	+380978026401
E-mail викладача:	galli.shevchenko@gmail.com
Графік консультацій	Четвер, 11:00–14:00 очно або онлайн (за попередньою домовленістю)
Методи викладання	Лекції, семінари, презентації, індивідуальні завдання
Форма контролю	Залік
Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти навичок міжнародної наукової комунікації та академічної мобільності у галузі природничих наук. У процесі навчання розглядаються особливості участі в міжнародних наукових форумах, а також правила професійного наукового спілкування (листування, представлення CV, презентація досліджень). Дисципліна ознайомлює з основними міжнародними програмами підтримки наукових досліджень і мобільності молодих науковців, зокрема Horizon Europe, Marie Skłodowska-Curie Actions, Science for Peace and Security (NATO), програмами Національного фонду досліджень України. Вивчається структура грантових заявок та особливості підготовки основних розділів. Результатом опанування дисципліни є здатність презентувати власні дослідження на

	міжнародному рівні та компонувати окремі елементи конкурентоспроможних грантових заявок.
Мета навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти навичок міжнародної наукової комунікації, представлення власних досліджень, підготовки академічних документів та участі у міжнародних грантових програмах та програмах академічної мобільності у галузі природничих наук.
Завдання навчальної дисципліни	- ознайомити аспірантів з принципами участі у міжнародних наукових заходах; - сформувати навички усної, постерної та короткої презентації наукових результатів; - навчити складати академічне CV, резюме та мотиваційні листи; - надати знання щодо міжнародних грантових програм (Horizon Europe, NATO SPS, MSCA тощо); - сформувати практичні навички підготовки Грантових заявок (ознайомити з розділами Excellence, Impact, Implementation). - надати уявлення про важливість впливу власних досліджень на вирішення соціальних проблем в Україні/Європі.
Пререквізити	Для успішного опанування навчальної дисципліни здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти бажано мати базовий рівень володіння англійською мовою, достатній для читання й розуміння наукових текстів, загальні знання з методології наукових досліджень, академічного письма та академічної доброчесності, а також досвід або базові навички пошуку, аналізу й представлення результатів наукових досліджень. Спеціальна попередня підготовка у сфері міжнародної грантової діяльності не є обов'язковою.
Програмні результати навчання	Після завершення курсу здобувачі: уміють презентувати власні дослідження на міжнародних наукових заходах;

	володіють навичками академічного та ділового листування; складають CV, Resume та мотиваційні листи для участі у стажуваннях та розширення наукової діяльності; орієнтуються у структурі міжнародних грантових програм; здатні підготувати окремі розділи грантової заявки відповідно до міжнародних вимог.
Опитування	Опитування здобувачів відбувається після закінчення курсу
Ключові слова	міжнародна наукова комунікація, академічне письмо, наукова презентація, академічне CV, мотиваційний лист, міжнародна академічна мобільність, грантова діяльність, міжнародні наукові програми, грантова заявка, Horizon Europe, MSCA, NATO SPS, академічна доброчесність, науковий вплив.

Структура курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Варіативна
	Рік підготовки – 2-й Семестри 4-й
Загальна кількість годин	90
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 (4 семестр) самостійної роботи студента – 2 (4 семестри)	Лекції 20 год.
	Семінарські 40 год.
	Самостійна робота 30 год.
	Вид контролю:
	Залік – 4 семестр
Технічне забезпечення/обладнання	Презентації від офісу Horizon Europe Ukraine, методичні рекомендації, приклади грантових заявок, офіційні матеріали міжнародних грантових програм.

Політика курсу	Мова викладання навчального матеріалу, відповідей, дискусій та оцінювання, як правило, державна. Про використання англійської мови на окремих заняттях або при роботі з науковими публікаціями здобувачі освіти повідомляються заздалегідь. Заняття можуть проводитися в очному, дистанційному або змішаному форматі з використанням засобів відеоконференційного зв'язку (Zoom, Google Meet тощо). Для проведення окремих занять, семінарів або ініціювання наукових дискусій можуть залучатися провідні вчені України та інших країн. Для успішного проходження підсумкового контролю з дисципліни обов'язковими є участь у всіх семінарських і практичних заняттях, а також виконання індивідуальних завдань. Здобувачам, які надали документальне підтвердження проходження аналогічних навчальних компонентів у інших закладах вищої освіти або наукових установах, може бути зараховано відповідну кількість кредитів; решта кредитів добирається в межах даного курсу. До окремих семінарських занять можуть залучатися здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня інших закладів вищої освіти, а також особи, що підвищують кваліфікацію. Високо цінується активна та конструктивна участь у наукових обговореннях. До всіх здобувачів застосовується рівне й неупереджене ставлення; не допускаються прояви дискримінації або булінгу. Особлива увага в межах курсу приділяється дотриманню принципів академічної доброчесності. Усі письмові

	роботи, аналітичні звіти, презентації, програмні скрипти та інші результати навчальної діяльності повинні бути самостійно виконаними з обов'язковим коректним посиланням на використані джерела, дані та програмні бібліотеки. Не допускається подання результатів, отриманих шляхом копіювання, несанкціонованого запозичення або некоректного використання матеріалів інших авторів. У разі виявлення плагіату, самоплагіату, фабрикації або фальсифікації даних здобувач отримує нульову оцінку за відповідний елемент курсу (семінар, практичне завдання, індивідуальний проєкт або підсумковий контроль) без можливості перездачі.

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Лекції, год	Семінари, год	Самостійна робота, год
1	Тема 1. Вступне заняття. Необхідність відвідування міжнародних конференцій, наукове спілкування та міжнародні контакти. Підготовка постерної доповіді.	2	–	1
2	Тема 2. Презентація власних досліджень під час короткого спілкування на конференції.	2	–	1
3	Тема 3. Організація конференцій та круглих столів. Секційна робота.	2	–	1
4	Тема 4. Написання Curriculum Vitae та Resume для науковців.	2	–	1
5	Тема 5. Ділове листування. Композиція мотиваційного листа (Motivation Letter).	2	–	1
6	Тема 6. Міжнародні програми для молодих науковців у галузі ботаніки	2	–	1

	та екології. Особливості подання заявок на стажування.			
7	Тема 7. Мета, структура програми та напрями досліджень: Horizon Europe.	2	–	1
8	Тема 8. Програма Science for Peace and Security (NATO): структура та пріоритети досліджень.	2	–	1
9	Тема 9. Структура грантової схеми Horizon Europe. Частини A та B. Розділ Excellence.	2	–	1
10	Тема 10. Структура грантової схеми Horizon Europe. Частина B. Розділи Impact та Implementation.	2	–	1
11	Тема 11. Коротке привітання та самопрезентація для міжнародних конференцій. Правила поведінки на міжнародних наукових заходах. Підготовка усної доповіді.	–	4	2
12	Тема 12. Організація конференції: головування на секції, представлення доповідачів, ведення дискусії.	–	4	2
13	Тема 13. Представлення власних досліджень у вигляді постерної доповіді. Обговорення. Подання грантових заявок до вітчизняних та міжнародних фондів. Програми мобільності (IRSES, MSCA, Horizon Europe).14	–	4	2
14	Тема 14. Міжнародні фонди короткострокового стажування молодих науковців. Вимоги до заявок. Міжнародні фонди, що фінансують дослідження з екології, біорізноманіття та польові експедиції. Ознайомлення з онлайн-формами подання заявки на програму Science	–	4	2

	for Peace and Security (NATO).			
15	Тема 15. Розділ грантової заявки Excellence: формування цілей і завдань. Структура грантової схеми Horizon Europe. Розділ Impact, визначення пріоритетів дослідження, їхньої гуманітарної, соціальної та економічної доцільності. Розділ Implementation, формування робочих пакетів та завдань.	–	4	2
16	Тема 16. Робота з Participant & Financial Portal програми Horizon Europe. Програми Національного фонду досліджень України та програма Marie Skłodowska-Curie Actions.	–	4	2
17	Тема 17. Наведення прикладів цілей власного дослідження (Objectives). Наведення прикладів завдань власного дослідження (Tasks).		4	1
18	Тема 18. Наведення прикладів підсумкових етапів (Milestones). Компонування результатів (Deliverables) на прикладі власних досліджень	–	4	1
19	Тема 19. Обговорення різних типів мотиваційних листів. Обговорення успішних заявок, які відображають проблеми сьогодення (на прикладі конкурсів НФДУ).	–	4	1
20	Тема 20. Участь у дистанційному представленні результатів (платформи Zoom, Teams, Google) Підготовка до заліків, обговорення презентацій та частин грантових заявок.	–	4	1
21	Тема 21. Формування пріоритетів власних досліджень, співвідношення із загальноєвропейськими/світовими пріоритетами. Виявлення впливів	–	–	4

	власних досліджень на різні аспекти соціального життя в Україні та Європі. Написання власного короткого проєкту за правилами програми Horizon Europe.			
	Всього за семестр:	20	40	30

Розподіл навчального часу та балів

Вид навчальної роботи	К-ть годин	Max. к-ть балів
Лекційні заняття	**20**	**–**
Семінарські заняття	**40**	**60**
Самостійна робота	**30**	**40**
Разом	**90**	**100**

Критерії оцінювання семінарських занять

Бали	Критерії оцінювання
2	Здобувач ґрунтовно володіє матеріалом, демонструє розуміння основних положень теми, правильно використовує термінологію, аргументовано відповідає на запитання, бере активну участь в обговоренні, виконує завдання та здатний аналізувати й узагальнювати інформацію.
1	Здобувач володіє основним матеріалом, але відповіді неповні або містять окремі неточності; бере участь в обговоренні, однак має труднощі з аргументацією, аналізом чи узагальненням.
0	Здобувач не підготовлений до заняття, не виконав завдання або не продемонстрував знань із теми.

Вид роботи на семінарських заняттях	Max. к-ть балів
Усні відповіді та участь в обговоренні	**15**
Виконання практичних/ситуаційних завдань	**15**
Аналіз, порівняння та узагальнення навчального матеріалу	**10**
Робота з науковою інформацією та джерелами	**10**
Виконання індивідуальних завдань під час семінарів	**10**
Разом	**60**

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид самостійної роботи	Max. к-ть балів
Опрацювання навчальної та наукової літератури, складання конспектів	7
Виконання завдань, контрольних та проблемних питань	7
Аналіз наукових джерел та сучасних наукових публікацій	7
Складання таблиць, схем, класифікацій, порівняльний аналіз	6
Підготовка повідомлень, презентацій, інформаційно-аналітичних матеріалів	6
Виконання індивідуальних аналітичних та практичних завдань	7
Разом	**40**

Вид самостійної роботи	Максимальна кількість балів
Опрацювання навчальної та наукової літератури, складання конспектів	**7**
Виконання контрольних та проблемних завдань	**7**
Аналіз наукових джерел і сучасних наукових публікацій	**7**
Складання таблиць, схем, класифікацій, порівняльний аналіз	**6**
Підготовка повідомлень, презентацій, інформаційно-аналітичних матеріалів	**6**
Виконання індивідуальних аналітичних та практичних завдань	**7**
Разом	**40**

Підсумкова оцінка за результатами вивчення дисципліни визначається як сума балів, отриманих за виконання завдань семінарських занять і самостійної роботи. Максимальна кількість балів становить 100. Лекційні заняття окремо не оцінюються.

Питання до контрольних замірів знань

1. Окреслити основні напрямки досліджень європейської програми HORIZON-Europe.
2. Особливості презентації власного дослідження для різних цільових груп
3. Які основні питання потрібно розкрити у мотиваційному листі для стажування, подання статті тощо? Особливості написання академічного Curriculum vitae.
4. Які основні питання потрібно розкрити у частині грантової заявки Excellence?
5. Що потрібно відображати у частині грантової заявки Impact?

6. Ключові моменти, які повинні бути відображені в частині грантової заявки «Implementation».
7. Окреслити області соціального життя, на які потенційно можуть впливати результати власних досліджень. Приклади впливу власних досліджень.
8. Власні дослідження щодо потреб Європи та світу.
9. На основі власних досліджень надати структуру частини грантової заявки Implementation:
   - Назва робочого пакета (Work package title)
   - Мета (Objectives)
   - Завдання (Tasks)
   - Результати (Deliverables)
10. Що означає частина грантової заявки Milestone? Навести приклади із власних досліджень.

Список джерел

Офіційні сайти європейських програм з фінансування наукових досліджень:
Horizon Europe: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en
NATO: https://www.nato.int/en/about-us/organization/nato-structure/science-for-peace-and-security-hub
MSCA: https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/
Національний фонд досліджень України (НФДУ): https://nrfu.org.ua/
Creative Europe Media: https://creativeeurope.in.ua/news/how-to-write-successful-grant-application
Матеріали заходів офісу Horizon Europe Ukraine, https://horizon-europe.org.ua/en/heo-in-ua/
Матеріали міжнародних університетів та наукових фондів.